

1. søndag i fasten

739 Rind nu op i Jesu navn

609 Dybt fornædres skal enhver

309 Bøj, o Helligånd os alle

...

694 Jesus, at du blev min broder

Nadver: 292 Kærligheds og sandheds ånd

217 Min Jesus lad mit hjerte få

Jesus formaner apostlene. De skal ikke strides, om hvem af dem, som er den største. Det skal ikke være sådan mellem jer, siger Jesus til dem og til alle os, som hører hans ord her i dag.

Yngst eller ældst spiller ingen rolle og giver ingen forrang. Og ligedan om vi er dem, der serverer eller sidder til bords. "Tænk på", siger Jesus, "at jeg er hos jer og er som en tjener blandt jer. Følger I mig, er jeres opgave også den at tjene, og det uanset, hvor I er. Lev ud af det håb, at Guds rige er givet til jer. Pointen er klar: drop jeres indbyrdes strid, nid og nag. Brug i stedet kræfterne på at styrke og hjælpe hinanden! Se til, hvor din bror og søster er. Tag dig af dem og tag jer af hinanden!"

Det er godt og nødvendigt at høre Jesu ord. Ikke blot en gang, men igen og igen. Og det er vigtigt at prente sig disse ord i sindet og bære dem med ind i den dagligdag, som så ofte ellers er fuld trakasserier og de brydninger, som opstår mellem os mennesker.

Jesu formanende ord sætter her vores liv med i hinanden i perspektiv, og ikke mindst hans ord tydeliggør for os, hvordan ret sameksistens bør være.

⌘

Men når det er sagt, så er det imidlertid en af de andre bibelske læsninger, den gammeltestamentlige læsning, som i dag umiddelbart går til hjertet. Det er den første læsning her i dag, som blev læst fra altret, historien, fortællingen og myten om Kain og Abel. Den kortfattede, men dramatiske fortælling om rivaliseringen mellem to brødre, som ender med den enes drab på den anden.

I sin nyudkomne bog om maleren Edvard Munch skriver den norske forfatter Karl Ove Knausgård om myternes betydning:

Myterne er en slags fællesskabets erfaring, og det, de gør, er at give vores liv et andet rum end tiden at folde sig ud i. Myterne findes ikke i sig selv. De har ikke deres eget sted, men de kommer ind i verden, hver gang de bliver aktiveret, dvs. fortalt. Myterne giver vores liv tyngde, gør det lettere at gribe livet, tydeliggør noget genkendeligt, rivaliseringen, volden, begæret etc.

Kain og Abel, fortællingen om disse to brødre, født af Adam og Eva, er en stadig livsnær fortælling, sådan som Knausgaard formulerer det. Mytens tid og sted er jorden og menneskets liv udenfor paradiset. Som sådan giver det ikke mening at søge en datering af denne fortælling, for den gentager og formulerer noget, som til stadighed sker lige her og nu.

Det er livet her og nu udenfor paradiset, som historien om Kain og Abel både konkretiserer og eksemplificerer. Misundelsen, intrigen, hadet og den menneskelige ondskab sker. Sådan som Kain handler mod Abel, handler mennesket udenfor paradiset.

Og det er det, som myterne gør. Gennem enkle og klare fortællinger bliver det tydeligt for enhver, hvordan mennesket lever og handler, og myterne er dermed, ligesom også de græske tragedier, med til at give vores liv tyngde.

Men jeg kan imidlertid være mere i tvivl om, hvorvidt Knausgård også har ret i, at myter så også gør det lettere at gribe livet.

Jo hvis det handler om at forstå livets og menneskers grundvilkår. Myter afslører og tydeliggør grundforhold ved vores tilværelse og liv med hinanden. Men gør disse fortællinger det dermed også lettere for os at gribe livet?

Det gør, efter min opfattelse, ikke min tilværelse lettere at høre en fortælling om, hvordan en bror dræber en anden.

Det ser vi jo hele tiden ske: Et skoleskyderi i Florida forleden udført af en tidligere elev; tyrkiske angreb på kurdiske enklaver i det nordlige Syrien, og hver dag nyheder om vold og drabet begået rundt om i verden og også i vores eget land. Og så er der endvidere alt det, som ikke når avisernes forside og nyhedsstrømmens flow, alt det, som sker inde bag vores lukkede døre, af menneskelig fortræd, gemenhed, had og menneskelig ondskab.

Fortællingen om Kain og Abel er ikke bare en gammel fortælling, men den aktualiseres og finder sted igen og igen

En myte, som den om Kain og Abel er stærk og vedkommende, aktualiserer det, som sker lige foran os, men vi kan ikke nøjes med den historie. Der skal andet og mere til for at leve, i alt fald for, at vi kan leve vores liv fuld af håb og med forventning om, at livet handler om andet og mere end magt og overlevelse.

Godt, vi da får lov til at høre evangeliet, for Jesus møder os netop her med et sådant kald. Han insisterer på det nye liv, som vi nu har fået og som han kalder os til at tage del i.

Yngst eller ældst, sidder vi ved bordet eller er vi sat til at servere, er det gulerødder eller kød vi kan bidrage med til fællesskabet, så er udgangspunktet det samme.

Som Jesus kom til verden for at tjene, sådan skal vi også tjene hinanden og styrke hinanden. Det er det nye liv, som vi nu lever. Et liv båret af Guds kærlighed og nåde. Et liv, hvor vi rykkes ud af sammenligningernes og intrigerernes helvede og er forpligtet på at drage omsorg for hinanden.

Det er derfor nu slut med at svare som Kain, da Gud møder ham efter drabet på Abel og spørger efter hans bror. Kain svarer: "Det ved jeg ikke og jeg har i øvrigt ikke ansvar for din bror".

Det har vi! Vi har ansvar for hinanden, og vi skal værne om hinanden.

⌘

Første Mosebog begynder med en række myter: de to skabelsesberetninger, historien i dag: fortællingen om Kain og Abel, Noah og den store oversvømmelse og så følger historien om Babelstårnet, en myte som udover at understrege menneskets plads i forhold til Gud, forklarer verdens sproglige mangfoldighed og spredning i verden.

Derpå følger så mere sagnagtige beretninger, som finder sted i et konkret landskab og i en bestemt geografi. Det er historien om patriarken Abraham og hustru Sarah.

Strengen til det nye liv, Jesus taler frem, er allerede til stede: når Gud taler til Abraham og siger, jeg vil slutte en pagt med dig. Jeg velsigner dig, dvs.

jeg vedkender mig dig, holder fast i dig, trods alle de intriger, du skaber, og trods det tvetydige liv, du lever.

Abrahams historie er en historie på godt og ondt, og følger man hans slægts historie, sådan som vi kan gøre det ved at læse videre i Det gamle Testamente, så bliver vi på alle måder ført igennem orgier af vold og krig - gentagelse på gentagelse af historien om Kains drab på Abel - men på trods af alt denne ondskab: Guds står ved sin velsignelse og pagt Han vedkender sig Abraham og hans slægt.

Som Kains og Abrahams børn står vi således her, mærkede og fulde af ar, uperfekte og ofte som dem, der gør det onde, men vi står ikke alene. Vi står med Jesu formanende ord: Styrk jeres brødre og søstre. Vær til for hinanden, elsk hinanden, bær over med hinanden og trøst hinanden.

I Jesu navn. Amen.